

I. P.
Cert

SURELY EASIER

Доступ до фінансування для малого агробізнесу

Практичний гайд для фермерів: що потрібно
знати, щоб отримати фінансування

ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОГО ВЕБІНАРУ

11:15 – 11:45 Блок 1: Державна програма «5–7–9%»: що змінилось і які можливості є зараз

Спікер: Просоленко Оксана

11:45 – 11:50 питання відповіді

11:50 – 12:20 Блок 2: «Зелене» фінансування: як це працює?

Спікер: Просоленко Оксана

12:20 – 12:25 питання відповіді

Блок 3: Позиція банків — які проекти проходять для кредитування

12:25 – 12:40 «ПриватБанк для Агробізнесу»

Спікер: Боцуляк Ольга, головний спеціаліст управління організації продажів агробізнесу

12:40 – 12:55 «Продукти для клієнтів малого та середнього бізнесу»

Спікер: Біда Юлія, начальник відділу по роботі з клієнтами малого та середнього бізнесу АБ Укргазбанк

12:55 – 13:15 Спільна дискусія

13:15 – 13:30 питання відповіді

13:30 – 13:55 Блок 4: Практичні інструменти

Спікер: Просоленко Оксана

13:55– 14.00 питання відповіді, завершальне слово

Телефон: моб.: (096) 004 40 03
E-mail: o.prosolenko@ipcert.net

OKSANA PROSOLENKO

- **Saïd Business School, University of Oxford:** Sustainability Reporting and ESG Data Management - ongoing
- **UN Global Compact:** Business and Human Rights Accelerator
- **ITC (International Trade Center):** Complying with the EU Regulation on Deforestation-free Products
- **MIT Professional Education:** Sustainability: Strategy and Opportunities for Industry
- **INCEAD, UCGA (Ukrainian Corporate Governance Academy):** Certified Independent Board Member
- **Kyiv-Mohyla Business School (KMBS):** Agro MBA
- **Магістерський ступінь:** право, маркетинг
- **20 років досвіду роботи в аграрному та агропродовольчому секторі**
- **2017–2023:** Виконавча директорка Східноєвропейського офісу неприбуткової організації **Donau Soja**

АГРО ХАБ/ВПП ООН: Вебінар «Доступ до фінансування для
малого агробізнесу (Дніпро, Харків)»_ травень 2026

I.P.
Cert

SURELY EASIER

ABOUT I.P.Cert

- ТОВ «Ай.Пі.Серт» — українська консалтингова компанія, заснована у 2020 році, що спеціалізується на сертифікації сталого розвитку, ESG-консультаціях та аграрному комплаєнсі. Місія компанії — підвищення конкурентоспроможності малих і середніх бізнесів, забезпечення їх доступу до нових ринків та підтримка адаптації до кліматичних і ринкових ризиків.
- 3 січня 2024 року ми є учасниками Глобального договору ООН в Україні та взяли на себе зобов'язання діяти відповідно до чотирьох Цілей сталого розвитку: Подолання голоду, Гендерна рівність, Відповідальне споживання і виробництво та Боротьба зі зміною клімату.
- Два роки поспіль ми є офіційними партнерами Українського павільйону на COP 28 та COP 29.
- Ми беремо участь у діяльності, пов'язаній із цивільним розмінуванням та відновленням земель, а також провели дослідження щодо рекультивації територій, забруднених внаслідок війни.
- Ми реалізуємо кліматичні проекти в Україні, які стосуються регенеративних сільськогосподарських практик, декарбонізації та збереження самозаліснених територій.
- За останні п'ять років ми успішно реалізували понад 200 проектів та провели більше ніж 40 навчальних програм та тренінгових сесії. Компанія супроводила понад 7 000 об'єктів сертифікації за міжнародними стандартами і допомогла виконати вимоги RED III, CBAM, EUDR, ESG, Цілей сталого розвитку, SBTi та інших рамок сталості.
- У 2025 році I.P.Cert стала партнером Світової продовольчої програми ООН (WFP) у межах ініціативи AgriHub, взявши на себе відповідальність за компонент ESG.

Що таке «зелене» фінансування

ТИПИ ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ ММСП В АГРО В УКРАЇНІ

Банківське фінансування (комерційні кредити)

Короткострокові кредити: на посівну, обігові кошти, ПММ, добрива
Інвестиційні кредити: на техніку, елеватори, переробку, будівництво
Заставне або беззаставне (з гарантіями)

Приклад: Програма «Доступні кредити 5–7–9%»

Фінансовий лізинг

Фінансування обладнання, техніки, транспорту
Не потребує одноразової великої інвестиції
З правом викупу майна по завершенні терміну

Приклад: Програма «Доступний фінансовий лізинг 5–7–9%»

Зелені кредити / кредити з ESG-фокусом

Видаються під сталий розвиток, енергоефективність, ВДЕ
Часто підтримуються міжнародними структурами (ЄБРР, ЄІБ, IFC)
Вимагають проходження екологічного та соціального скринінгу (E&S)

EU4Business–EBRD Credit Line
Програма «Енергосвідомі»
Зелені лінії від банків

ТИПИ ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ ММСП В АГРО В УКРАЇНІ

GRANT

Гранти та безповоротна фінансова допомога

Без необхідності повернення коштів, але з жорсткими умовами цільового використання та звітності
Часто – співфінансування або обмежений бюджет
Тематики: переробка, енергонезалежність, молодь/жінки в агро, логістика

Гранти «єРобота» на теплиці, садівництво, переробку
USAID AGRO, UAFATA, GIZ, ЄС

IMPACT INVESTING

Гарантії (державні або міжнародні)

Покривають частину ризику для банку (часто до 80%)
Дозволяють отримати фінансування без або з мінімальною заставою

Фонд часткових гарантій для ММСП (державний)
Програма гарантування від IFC (через Ощадбанк, ПриватБанк, Укргазбанк)

INSURANCE

Факторинг / аграрні розписки

Отримання фінансування під майбутній врожай або постачання Дієво для виробників, що мають договори поставки або посівну площу

програма з аграрними розписками та аграрними нотами IFC

ЩО ТАКЕ «ЗЕЛЕНЕ» ФІНАНСУВАННЯ

INVESTMENT

GREEN LOAN

BANK

«Зелені» джерела фінансування – це не тільки про екологію і соціальну відповідальність, для підприємств вони є реальним **інструментом для розвитку бізнесу шляхом модернізації виробництва, підвищення ресурсо- та енергоефективності, впровадження циркулярних чи низьковуглецевих рішень**, що врешті відкриває доступ до нових ринків і ланцюгів постачання, де покупці й партнери оцінюють «зелений» профіль контрагентів.

ЗВІДКИ ГРОШІ?

ЄС задає стандарти для “зеленого” фінансування

- **Європейський зелений курс:** кліматична нейтральність до 2050 року, –55% викидів до 2030
- **>1 трлн євро** інвестицій планується мобілізувати на “зелену” трансформацію
- **Таксономія ЄС** (Регламент 2020/852): визначає, які види діяльності вважаються екологічно сталими
- Банки та інвестори орієнтуються на ці стандарти при ухваленні фінансових рішень

А ДО ЧОГО ТУТ УКРАЇНА?

 Для України особливо важливою є ініціатива ЄС *Ukraine Facility*

2024–2027: до **50 млрд євро** на відновлення, модернізацію та реформи

Структура:

- ~17 млрд євро — **гранти**
- ~33 млрд євро — **пільгові позики**

 Фокус: відбудова, **енергетична стійкість**, “зелені” інвестиції, євроінтеграція

Станом на **серпень 2025** вже мобілізовано **31,3 млрд євро**

UKRAINE FACILITY

СТРАТЕГІЯ ЄС,
ШАНС ДЛЯ
УКРАЇНИ

Ukraine Facility — це новий амбітний фінансовий інструмент Європейського Союзу, створений для підтримки України в умовах повномасштабної війни та повоєнної відбудови. Уперше в історії ЄС виділяє 50 мільярдів євро одній країні з урахуванням як військової, так і соціально-економічної кризи.

50 МІЛЬЯРДІВ ЄВРО

ЯК ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ ММСБ?

Найбільша «проектна» частина Ukraine Facility - **Ukraine Investment Framework** — «зелений» фінансовий канал для МСБ

📌 Інструменти:

- гарантії ЄК (наприклад, **2 млрд євро для ЄІБ**)
- **кредитні лінії** через українські банки
- **гранти та конкурси** для МСБ
- спеціальні програми від **ЄІБ / ЄІФ / ЄБРР**

💡 Механізм: міжнародні установи → місцеві банки → кредити для МСБ

🌱 Пріоритет: **«зелені» інвестиції**, стійкість, модернізація

ЄІБ – *Європейський інвестиційний банк (European Investment Bank (EIB))* - це банк Європейського Союзу, який фінансує великі інфраструктурні та інвестиційні проекти, а також підтримує МСБ через надання пільгових кредитів, гарантій і технічної допомоги.

ЄІФ – *Європейський інвестиційний фонд (European Investment Fund (EIF))* – це дочірня структура ЄІБ, яка спеціалізується саме на підтримці малого та середнього бізнесу (МСБ).

ЄБРР – *Європейський банк реконструкції та розвитку (European Bank for Reconstruction and Development (EBRD))* - Міжнародна фінансова організація, яка працює в Україні з 1990-х років. Фінансує бізнес, агро, інфраструктуру, ВДЕ.

ВИСНОВОК ДЛЯ АГРО-ММСП

У найближче десятиліття аграрний бізнес в Україні опиняється на перетині **двох потужних векторів трансформації**:

- з одного боку — **європейські правила гри**, які поступово стають обов'язковими (ESG, зелена трансформація, звітність, сталий ланцюг постачання);
- з іншого — **безпрецедентний обсяг доступного фінансування**, який надається не як допомога, а як **інвестиція в модернізацію та нову якість виробництва**.

Чому це важливо:

Той, хто **адаптується до “зелених” вимог першим**, отримає **пріоритетний доступ до пільгових кредитів, грантів, гарантій та нових ринків**.

Протягом наступних 10 років через Ukraine Facility та пов'язані механізми **саме через банки** проходитиме основний потік ресурсів для малого та мікро бізнесу.

Агро-ММСП, які будуть **підготовлені з точки зору фінансової та ESG-готовності**, зможуть залучити фінансування під вигідні умови — не разово, а системно.

НОВІ ІНІЦІАТИВИ

Під час Ukraine Recovery Conference 10-11 липня 2025 року ЄІБ оголосив пакет для МСБ

230 млн євро від ЄІБ → Укрексімбанк, Укргазбанк, Банк Львів

Фокус: «зелені» інвестиції для МСБ

Портфельні гарантії ЄІБ → Укргазбанк, Креданк, Банк Львів, Піреус Банк

Зменшення застави, нижчі відсотки

50 млн євро для Укргазбанку та Ощадбанку

На муніципальні проекти децентралізованого тепла та енергоефективності

ЄБРР + ПриватБанк, Укргазбанк:

Гарантії на 185 та 89,2 млн євро, що в сумі має розблокувати до 900 млн євро нових позик

Пріоритет: агро, виробництво, логістика, енергетика

ПроКредит Банк:

60 млн євро на проекти ВДЕ, зберігання, енергоефективність

70% — обов'язково «зелені»; до 30% — грантова компенсація

Райффайзен Банк:

Гарантії на 100 млн євро під проекти модернізації

Таким чином, бізнес уже зараз має доступ до зеленого фінансування, за умови адаптації проєктів під загальноприйняті критерії

Де шукати можливості, про які критерії йдеться та як подаватись?

Державна програма «5–7–9%»: що змінилось і які можливості є зараз

ЩО ТАКЕ ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА «5-7-9»

ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА

Доступні кредити 5-7-9%

Call-центр: 15-45

5-7-9.gov.ua

Впроваджена
Кабміном з ініціативи
Президента України

Старт програми:
1 лютого 2020 року

Мета програми:
Спрощення доступу
мікро- та малого
бізнесу
до банківського
кредитування

**Очікуваний ефект
за перший рік:**
Понад 50 тисяч кредитів.
До 90 тисяч нових
робочих місць. Залучення
близько 2 млрд грн
внутрішніх інвестицій
у сферу малого бізнесу

**Очікуваний
ефект за 5
років:**
Сума виданих
доступних
кредитів сягне
30 млрд грн

Станом на початок 2026 року за програмою вже видано понад **90 тис. кредитів на суму понад 350 млрд грн**, з яких **аграрний сектор є найбільшим отримувачем** — майже **50% усіх виданих кредитів** спрямовано саме на сільське господарство, включно з обробіткою землі, технікою, зрошенням і тваринництвом.

Відповідно до умов Порядку Програму реалізує **Фонд розвитку підприємництва (ФРП)** через уповноважені банки.

ХТО МОЖЕ ОТРИМАТИ КРЕДИТ ЗА ПРОГРАМОЮ?

Для участі у Програмі ви маєте відповідати таким критеріям:

- ✓ Ви – офіційно зареєстрована юридична або фізична особа-підприємець
- ✓ Кредит спрямовується на інвестиційні цілі: придбання, модернізація основних засобів, ремонт виробничих приміщень
- ✓ Учасники та кінцевий власник є фізичними особами – резидентами України
- ✓ Ваша діяльність за останні 4 квартали є прибутковою (для діючих підприємств)
- ✓ Середня кількість працівників на момент подачі заявки не перевищує 50 осіб (з урахуванням пов'язаних підприємств)
- ✓ Ви маєте реалістичний та обґрунтований бізнес-план (для новостворених підприємств)
- ✓ Річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує 50 млн грн на момент подачі заявки з урахуванням пов'язаних підприємств
- ✓ Ваша діяльність не підпадає під обмеження щодо надання державної підтримки, визначені статтею 13 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого середнього підприємництва»

 Більше інформації — на [офіційному сайті](#) програми

ЯК ЦЕ ПРАЦЮЄ?

- Підприємець звертається до банку-учасника з заявкою на кредит.
- Банк оцінює платоспроможність, ризики, проводить соціально екологічну оцінку та приймає рішення щодо суми, строку та застави.
- Якщо кредит погоджено, держава через ФРП **компенсує частину відсотків.**

Умови	Мікро/малий	Середній
Інвестиції	5% (за приросту 2 робочих місць) або 7%	9%
Оборотні кошти за пріоритетними напрямками	7%	9%
Оборотні кошти (інші)	9%	13–15%
 Для зон високого воєнного ризику	1–3% у перші роки	

- **Після підписання договору** підприємець отримує кошти, банк щомісячно нараховує відсотки, а держава частково їх компенсує.

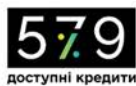
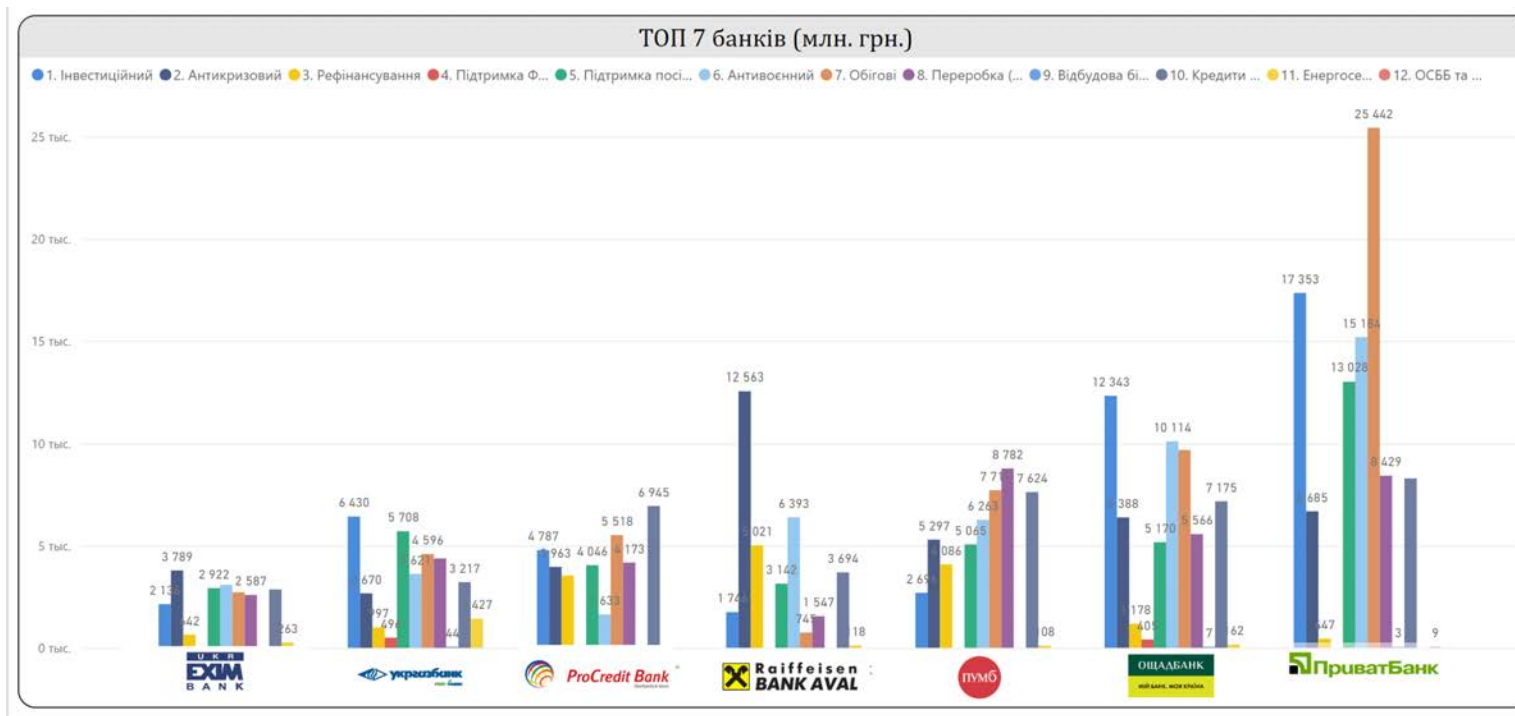
З 01 грудня 2024 року кредити ММСР, що провадять діяльність у **сільському господарстві** (основний КВЕД) за всіма КВЕД секції А та з **переробки сільськогосподарської продукції** (основний КВЕД) за всіма КВЕД групи 10.51, 10.61 та 10.71 Національного класифікатора України **проведення ЕСО є обов'язковим.**

ПРОГРАМА «5–7–9%»: ЩО ЗМІНИЛОСЯ У 2025–26

1. Збільшено ліміти фінансування
 - Максимальна сума інвестиційного кредиту: з 150 млн грн → до 250 млн грн
 - Можливість фінансування зелених проєктів, зокрема генерації енергії
2. Розширено перелік підтримуваних цілей
 - Додано: когенераційні установки, біогаз, зберігання енергії
 - Покриття витрат на енергоефективність, модернізацію, відновлення після атак
3. Нові вимоги для агросектору
 - З 01.12.2024: обов'язкове дотримання екологічних і соціальних стандартів Світового банку
 - З 01.01.2025: обов'язкова реєстрація в Державному аграрному реєстрі (ДАР)
4. Спрощення для прифронтових ММСП
 - Знижені ставки: до 1–3% річних у перші 5 років
 - Лояльніші вимоги до застав і звітності

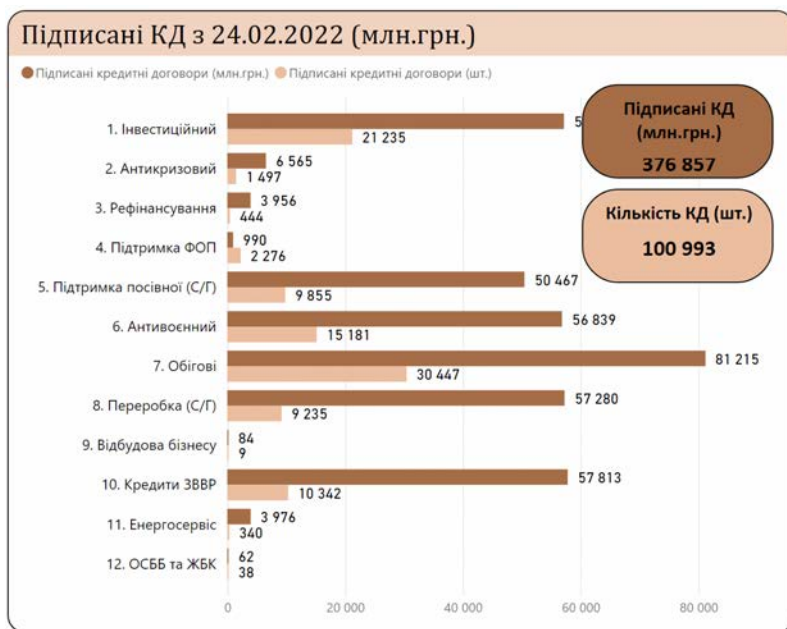
«ТОП 7» БАНКІВ УЧАСНИКІВ ПРОГРАМИ

Кредитний портфель за цілями фінансування та банками
станом на 26.01.2026

ПІД ЩО МОЖНА ЗАЛУЧИТИ ФІНАНСУВАННЯ

Інвестиційні цілі (до 250 млн грн):

- Поповнення обігових коштів
- Придбання / модернізація **основних засобів** (техніка, обладнання)
- Купівля **нежитлової нерухомості** або **землі** для бізнесу
- **Будівництво, реконструкція, ремонт** приміщень під госпдіяльність
- Придбання **транспортних засобів** комерційного / виробничого призначення
- **Франчайзинг**: купівля прав на використання бренду
- Інвестиції в **енергоефективність і енергетичну незалежність**:
 - сонячні панелі, генератори, системи збереження енергії
 - **когенераційні установки** (тепло + електроенергія)
 - **біогазові установки** (будівництво / запуск)

Зростання кредитного портфелю за Програмою "Доступні кредити 5-7-9%" протягом періоду воєнного стану в Україні (починаючи з 24.02.2022р.)

ЩО НЕ ФІНАНСУЄТЬСЯ ПРОГРАМОЮ «5–7–9%»

- Незаконна діяльність (за законами України або міжнародними угодами)
- Виробництво/торгівля:
 - зброєю, боєприпасами, радіоактивними та токсичними речовинами
 - тютюном, алкоголем (крім пива та вина), азбестом
 - наркотиками, прекурсорами, небезпечними хімікатами (в т.ч. паливом у проммасштабах)
- Азартні ігри, казино
- Виробництво з дитячою чи примусовою працею
- Неконтрольована вирубка лісів, несертифікована деревина
- Вилов риби дрифтерними сітками >2,5 км
- Проекти, що можуть суттєво зашкодити охоронюваним природним територіям
- АЕС (крім проектів безпеки), шахти з видобутком урану
- Проекти, пов'язані з вугіллям або нафтовими пісками
- Великі гідроелектростанції без оцінки за стандартами WCD

НОВА РЕАЛЬНІСТЬ КРЕДИТУВАННЯ

Традиційний підхід

Банк аналізував лише фінансові показники: балансову вартість, ліквідність, рентабельність, кредитну історію.

Сучасні вимоги

До фінансового аналізу додається обов'язкова екологічна та соціальна оцінка (E&S), яка визначає кредитний ризик та умови фінансування.

Сьогодні для банку екологія — це новий фінансовий індикатор бізнесу. Високі екоризики означають можливість зупинки виробництва, великі штрафи, втрату експортних ринків.

ESG – це взагалі про що?

Три складові ESG:

E (Environmental)

Управління екологічними аспектами - ресурси, викиди, земля, біорізноманіття

S (Social)

Відповідальне ставлення компанії до людей - працівники, громади, безпека, права людини

G (Governance)

Відповідальне управління, етика, прозорість, контроль

ESG ≠ благодійність ≠ **KCB** старого зразка.

Банки не фінансують добрі наміри — вони фінансують керовані ризики

ТРИ КРИТИЧНІ ЕКО РИЗИКИ ДЛЯ БАНКУ

Регуляторний ризик

Підприємство може бути зупинене через порушення екологічного законодавства, відсутність дозволів або не виконання приписів контролюючих органів

Операційний ризик

Банк аналізував лише фінансові показники: балансову вартість, ліквідність, рентабельність, кредитну історію.

Ринковий ризик

Втрата клієнтів та експортних контрактів через невідповідність "зеленим" вимогам ЄС та міжнародним стандартам ESG.

ПРОГРАМИ 5–7–9 ТА INVESTEU: ЧОМУ ESG СТАЄ ОБОВ'ЯЗКОВИМ

Кредитування за програмою "5–7–9" реалізується за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, насамперед Світового банку, через Фонд розвитку підприємництва. У межах цього фінансування банки зобов'язані відбирати лише ті проекти, які відповідають екологічним та соціальним стандартам Світового банку та національному законодавству.

Екологічна оцінка (E&S)

Обов'язковий аналіз екологічних та соціальних ризиків кожного клієнта перед наданням кредиту.

Виключені види діяльності

Списки бізнесів, які не можуть отримати кредит за міжнародними програмами через високі еко ризики.

Управління ризиками

Вимоги до наявності базових процедур контролю екологічних впливів клієнта.

ЕКОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ОЦІНКА БІЗНЕСУ ДЛЯ ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ

Коли проводиться:

- В разі фінансування за програмою “Доступні кредити 5-7-9%” такі кредити надаються з урахуванням екологічних і соціальних стандартів Світового банку. Іншим позичальникам (якщо сума перевищує 20 млн грн) – на розсуд банку відповідно до внутрішньої політики керування екологічними та соціальними ризиками.

Яка мета:

Екологічна та соціальна оцінка стимулює бізнес до **впровадження сталого розвитку** при здійсненні своєї господарської діяльності, які фінансуються Світовим банком та іншими міжнародними організаціями.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ОЦІНКИ

- Заповнення **анкети** банку.
- Надання **додаткових документів**, які стосуються соціально екологічної оцінки.
- Огляд бізнесу представником банку (за потреби для поглибленої оцінки).
- Погодження **плану коригувальних заходів (ПКЗ)** для усунення виявлених невідповідностей. Ці заходи фіксуються в кредитному договорі з визначеними строками.
- **Періодичний моніторинг** дотримання стандартів протягом усього періоду фінансування.

ЩО БАНК АНАЛІЗУЄ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ПРОФІЛІ: КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА

Комплаєнс з законодавством	Перевірка наявності та актуальності всіх екологічних дозволів, відсутність штрафів та судових справ
Екологічні впливи	Аналіз викидів, скидів, відходів та можливих аварійних ситуацій
Ресурсоємність	Оцінка споживання енергії, води та сировини на одиницю продукції
Кліматичний аспект	Розрахунок викидів парникових газів та вуглецевого сліду
Система управління	Наявність політик, процедур та відповідальних осіб за екологічні показники та показники виробничої безпеки

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОМПЛАЄНС: БАЗОВІ ДОКУМЕНТИ

Для банку важливо: перший рівень оцінки—підтвердження, що підприємство перебуває в правовому полі, має всі необхідні дозволи та немає "хвоста" з невиконаними вимогами регуляторів.

Дозвільна документація	Оцінка впливів	Контрольні документи
<ul style="list-style-type: none">• Дозволи на викиди в атмосферу• Дозволи на спец водокористування• Декларації з відходів• Звіти про дотримання умов	<ul style="list-style-type: none">• Документи ОВД/ОВНС• Протоколи лабораторних досліджень• Програми моніторингу• Замірювання викидів	<ul style="list-style-type: none">• Акти перевірок органів• Приписи та їх виконання• Рішення судів• Листування з регуляторами• Надзвичайних ситуацій та заходи реагування

РЕСУРСОЄМНІСТЬ: ЩО ВИМІРЮЄ БАНК

Банк аналізує не лише обсяги споживання, а й **інтенсивність використання ресурсів** — це прямо впливає на собівартість продукції та конкурентоспроможність підприємства

Енергоємність виробництва

кВт·год на тонну продукції, на гектар оброблюваних земель або на 1 млн грн виручки

Водоспоживання

м³ води на одиницю випуску, частка оборотного та повторного використання води

Паливоємність

Літри палива або м³ газу на тонну готової продукції, на одну технологічну операцію

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ: ЩО ХОЧЕ БАЧИТИ БАНК

Екологічна політика	Відповідальна особа
Затверджений документ, що визначає підходи компанії до управління екологічними ризиками та цілі зі зниження впливів.	Призначений еколог, менеджер або ESG-координатор з чітко визначеними обов'язками та повноваженнями.
Процедури та методики	Моніторинг та аудит
Документовані процеси збору, перевірки та аналізу екологічних даних, регламенти вимірювань.	Регулярні вимірювання, лабораторні аналізи, внутрішні перевірки виконання екологічних вимог.

Наявність сертифікатів **ISO 14001** або **ISO 50001** є додатковою перевагою, але не обов'язковою умовою.

ЯК РЕЗУЛЬТАТИ ЕСО ВПЛИВАЮТЬ НА МОЖЛИВІСТЬ ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ

Фактори **високого** ризику

- Підприємство здійснює заборонену для фінансування діяльність.
- Недотримання національних регуляторних вимог у господарській діяльності.
- Відсутність чинних екологічних дозволів і ліцензій, необхідних для ведення діяльності.
- Використання шкідливої дитячої праці (включно з ланцюгом постачання).
- Залучення персоналу до примусової праці (включно з ланцюгом постачання).
- Заплановано придбання земельних ділянок через процедуру примусового відчуження для ведення бізнесу протягом наступних 12 місяців.
- Фізичне або економічне переміщення населення через придбання землі для бізнесу протягом останніх 12 місяців.
- Негативний вплив господарської діяльності на біорізноманіття.
- Ведення діяльності на територіях, що охороняються законом, без відповідного дозволу.
- Ведення діяльності на територіях з об'єктами культурної спадщини (артефакти, археологічні пам'ятки, могили, прадавні ліси тощо).
- Відсутнє забезпечення безпеки праці, що створює загрозу травмування та випадків із смертельними наслідками.

Фактори **низького** ризику

Проект класифікується як проект з низьким рівнем ризику, якщо його потенційні несприятливі ризики та впливи на населення та/або навколишнє середовище, ймовірно, є мінімальними або несуттєвими. Такі проекти, мають незначні ризики та впливи або взагалі не мають жодних негативних ризиків та впливів, і не потребують подальшої екологічної і соціальної оцінки післяпервинного скринінгу.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ МСП У ПРОГРАМНОМУ ФІНАНСУВАННІ

З досвіду банків і програм 5-7-9%,
найчастіші проблеми виникають не через
фінансові показники, а через:

- нерозуміння логіки програми;
- очікування “автоматичного” схвалення;
- відсутність підготовки до нефінансових питань;
- небажання документувати реальні практики.

Такі помилки створюють враження
некерованого бізнесу, навіть якщо
фактична діяльність є стабільною.

«Зелене» фінансування: як це працює

SMART IRRIGATION

AGROFORESTRY

SOLAR PANEL

RENEWABLE ENERGY

NATURAL RESOURCES

«Зелене» фінансування – інструмент підтримки проєктів, компаній та громад, що зменшують негативний вплив на довкілля і сприяють сталому розвитку, через комплекс спеціалізованих фінансових інструментів (кредити, гранти, гарантії, інвестиції, технічна допомога тощо)

Йдеться про ініціативи, орієнтовані **на зменшення викидів парникових газів, підвищення енергоефективності, розвиток відновлюваних джерел енергії, адаптацію до змін клімату та впровадження сталих бізнес-моделей тощо.**"

КРИТЕРІЇ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ФІНАНСУВАННЯ

Прозорість та підзвітність	Джерела коштів, умови фінансування та звітність мають бути відкритими та зрозумілими.
Вимірюваний екологічний ефект	Проект повинен мати конкретні показники впливу на довкілля: зменшення викидів CO2, економію енергії та ресурсів, зниження споживання води або відходів.
Фінансова життєздатність	Важливо, щоб проект не лише був корисним для довкілля, а й мав економічний сенс. Проект повинен генерувати економію чи дохід, достатній для покриття витрат і обслуговування фінансування.
Відповідність стандартам і регуляторним вимогам	Обладнання та технології, які планується встановити, повинні відповідати національним і європейським стандартам (наприклад, вимогам ЄС з енергоефективності чи екодизайну).
Співфінансування та власний внесок	Більшість програм вимагають певного відсотка власного внеску (від 10 % і більше), що підвищує відповідальність бізнесу й стимулює ефективне використання коштів.

ВИМОГИ МІЖНАРОДНИХ ПРОГРАМ І КРЕДИТНИХ ЛІНІЙ (ЄБРР, ЄІБ, DFC, NORAD, ЄС)

Фінансова репутація

- Мінімум 2–3 роки стабільної діяльності
- **✗** Жодних дефолтів/реструктуризацій останні 3 роки (винятки для технічних прострочень під час COVID або відстрочок/разових реструктуризацій, пов'язаних із війною – за умови, що їх усунуто до підписання кредитних документів)

Етичні та комплаєнс-вимоги

- Наявність Кодексу поведінки, антикорупційних та ESG-політик
- Визнання принципів ООН / ОЕСР щодо бізнесу і прав людини
- Посилена оцінка ризиків для проектів у зонах конфлікту

Фінансові критерії

- Річним оборотом від 25 млн (~104 млн грн), аудит 2 роки
- Співфінансування: від 40%
- Грант ≤ 20% річного обігу
- Частина проектів має відповідати зеленим технологіям (GET)
- Можливі кешбек/грантові компенсації після реалізації
- Заборона паралельних прямих кредитів від ЄБРР для групи пов'язаних компаній
- Заборонені види діяльності — згідно з Exclusion Lists

Секторальні та технічні вимоги

- Пріоритет: агро та переробку харчової продукції, виробництво електроенергії, критичну інфраструктуру транспорту і логістики та торгівлю товарами першої потреби.
- Проекти CEF (ЄС): тільки в рамках мереж TEN-T / TEN-E (вимоги до локації, масштабу, технічної відповідності) (інтеграція ринку, офшорні мережі, інфраструктура для біогазу й відновлюваного /низьковуглецевого водню та синтетичних газів)

ВИМОГИ В РАМКАХ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ І БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ

Загальні вимоги

- Резидент України, законна діяльність на підконтрольній території
- Виключення: тимчасово окуповані території та та населені пункти на лінії зіткнення.
- Комплаєнс-блок: відсутність серед бенефіціарів громадян РФ або пов'язаних осіб
- Зустрічаються і локальні умови, зокрема обов'язкова реєстрація та сплата податків

Бізнес-профіль

Вік бізнесу:

- юрособи: від 12 міс.
- ФОП: 6–12 міс., у низці продуктів 18–24 міс.

Фінансові критерії

- Прибутковість (звітний період)
- Позитивна кредитна історія
- Відсутності податкових заборгованостей і негативних записів у кредитному реєстрі
- Окремі банки додатково визначають прийнятний «клас позичальника»

Спеціальні умови для агросектору

- З 01.12.2024: впровадження та дотримання Екологічних і соціальних стандартів Світового банку ([Environmental and Social Standards \(ESS\)](#))
- З 01.01.2025: обов'язкова реєстрація в [Державному аграрному реєстрі](#)

ПІД ЯКІ ПРОЕКТИ ФІНАНСУЮТЬ

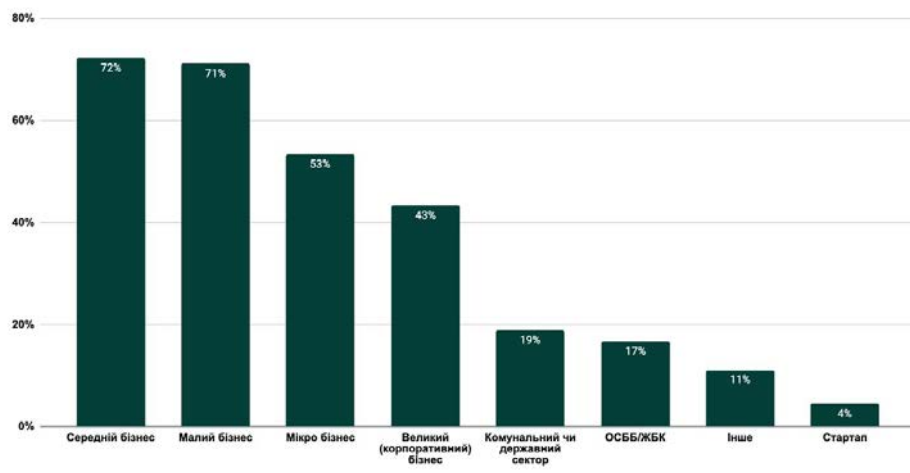
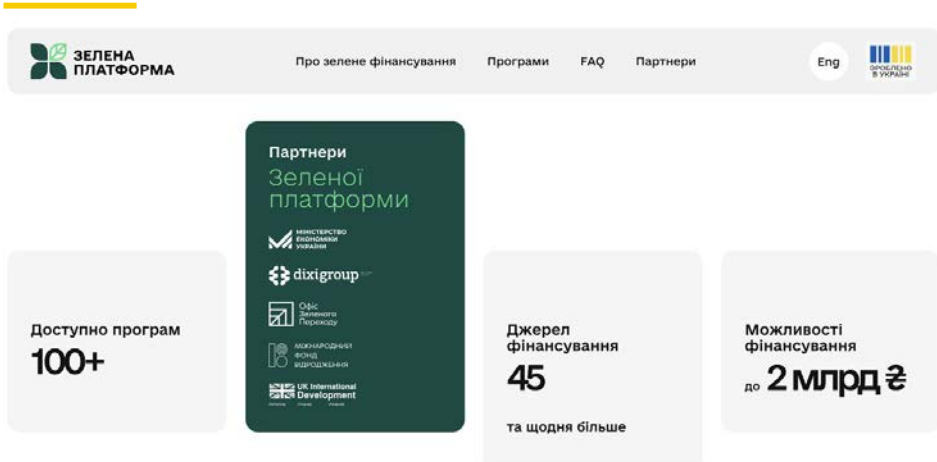
- **Безповоротна допомога (гранти):** Фінансування, яке не потрібно повертати. Використовується для інновацій, кліматичних рішень, демонстраційних проектів, технічної документації.
- **Поворотна допомога (пільгові кредити, лізинг):** Кредити із частковим відшкодуванням ставки, зниженими відсотками, довгими пільговими періодами або без застави — для капітальних інвестицій і модернізації.
- **Інвестиції в капітал:** Це фінансування на закупівлю обладнання, впровадження енергоощадних технологій, розширення виробництва з урахуванням зелених стандартів.
- **Технічна допомога:** Підтримка у вигляді експертизи, ТЕО, розробки стратегій енергоефективності або підготовки до участі у фінансових програмах.

За цільовим призначенням фінансування зосереджується (але не обмежується) на:

- енергоефективності виробництв і будівель (модернізація систем електропостачання, опалення, вентиляції/кондиціювання, насосного та холодильного обладнання, освітлення; впровадження систем енергоменеджменту ISO 50001; ЕСКО-моделі);
- ВДЕ та енергонезалежності (сонячні/вітрові станції, теплові насоси, високоефективна когенерація, накопичення енергії; у частині продуктів – газова генерація до 50 МВт переважно для власного споживання);
- електромобільності (включно з зарядною інфраструктурою).

Зелене фінансування стає дедалі доступнішим і для українських підприємств, зокрема для сектору малого та середнього бізнесу, який може стати рушійною силою трансформації країни.

У пошуках фінансових можливостей для зелених проєктів МСБ варто звертати увагу на кілька ключових каналів – від онлайн-каталогів до донорів і державних програм, які вже працюють в Україні.

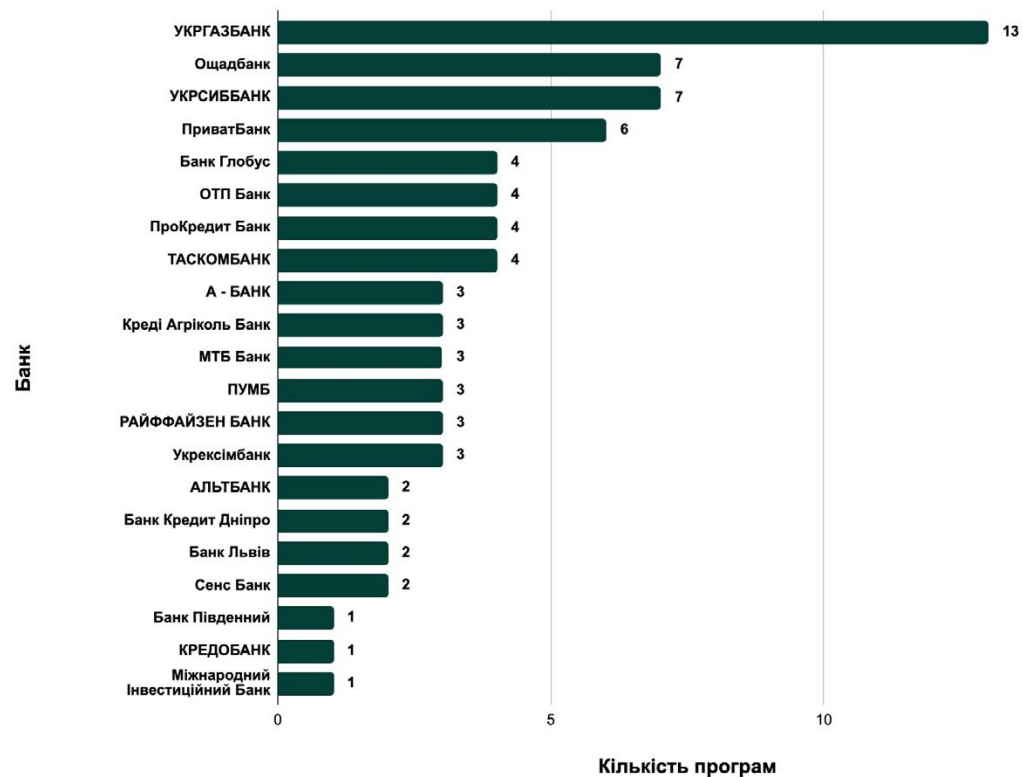
ЧИ ЦЕ РЕСУРС ДЛЯ ММСП?

Станом на початок грудня 2025 року, Зелена платформа налічує понад 100 програм зеленого фінансування, представлених міжнародними фінансовими організаціями, донорами та українськими банками. Більш ніж 50% цих програм спрямовані на підтримку малого та середнього бізнесу.

З них щонайменше 15 програм, що реалізуються за кредитними лініями або гарантіями МФО (ЄБРР, ЄІБ, DFC, IFC тощо), зокрема програми Банку Львів, ПроКредит Банку, Райффайзен Банку, Укргазбанку, ОТП Банку та УКРСИББАНКу.

УКРАЇНСЬКІ БАНКИ, ЯК ПАРТНЕРИ БІЗНЕСУ У ЗЕЛЕНІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ

- Важливу роль у розвитку сталого фінансування в Україні відіграють національні банки, які активно інтегруються у європейські фінансові механізми та розвивають «зелені» лінії кредитування.
- На Зеленій платформі налічується 21 банк, що пропонує програми зеленого фінансування.

ЯКІ ТИПИ ПРОЄКТІВ

Пошук

- Інновації та розвиток бізнесу 49
- Інше 51
- Модернізація обладнання/будівель 70
- Підвищення енергоефективності підприємства/об'єкту 77
- Поповнення обігових коштів 21
- Придбання обладнання/основних засобів 94

Пошук

- Грант 18
- Інвестиції в капітал 2
- Інше (факторинг, ЕСКО і тд.) 10
- Кредит 80
- Кредитна лінія 39
- Лізинг 4

! Важливе застереження: навіть якщо кошти видає український банк чи грантодавець, джерелом фінансування часто є міжнародні фінансові інституції, що означає, що саме їхні політики та критерії мають застосовуватись для конкретного проєкту. Донор вимагатиме їхнього дотримання нарівні з національними правилами.

ЗЕЛЕНА ПЛАТФОРМА
Про зелене фінансування | Програми | FAQ | Партнери | Eng |

95 програм Скінути

Сортувати

- Власний внесок, %** 92
- Джерело фінансування** 94
- Region** 95
- Сектор економіки** 95
- Сума фінансування, грн** 94
- Тип фінансування** 95
- Цільова аудиторія** 95
- Цільове призначення** 95

UNDP
Назва програми: Конкурс проєктних пропозицій у межах інноваційного конкурсу: стійкий бізнес-акселератор для посилення економічної відбудови
Джерело фінансування: ПРООН
Тип фінансування: Грант
Сума фінансування, грн: До 1.6 млн грн
Власний внесок, %: Грантова програма
Цільова аудиторія: Мікро бізнес
Цільове призначення: Придбання обладнання/основних засобів

HORIZON EUROPE
Назва програми: Грант на розвиток AI-технологій в енергетиці для стартапів і МСП (COSMIC)
Джерело фінансування: COSMIC
Тип фінансування: Грант
Сума фінансування, грн: До 7.3 млн грн
Власний внесок, %: До 30 %
Цільова аудиторія: Стартап
Цільове призначення: Придбання обладнання/основних засобів

ugb UKRGAZBANK
Назва програми: UNIDO. Фонд гарантування кредитів
Джерело фінансування: UKRGAZBANK
Тип фінансування: Кредит
Сума фінансування, грн: До 21 млн грн
Власний внесок, %: Від 20 %
Цільова аудиторія: Мікро бізнес
Цільове призначення: Модернізація обладнання/будівель

unicef
Назва програми: UNICEF Climate Innovation Challenge
Джерело фінансування: UNICEF Venture Fund
Тип фінансування: Грант
Сума фінансування, грн: До 20 млн грн
Власний внесок, %: Від 20 млн грн
Грантова програма: Від 40 %
Цільова аудиторія: Стартап

Norad
Назва програми: Support for Enterprise Development for Ukraine
Джерело фінансування: NORAD
Тип фінансування: Грант
Сума фінансування, грн: Від 20 млн грн
Власний внесок, %: Від 40 %
Цільова аудиторія: Малий бізнес

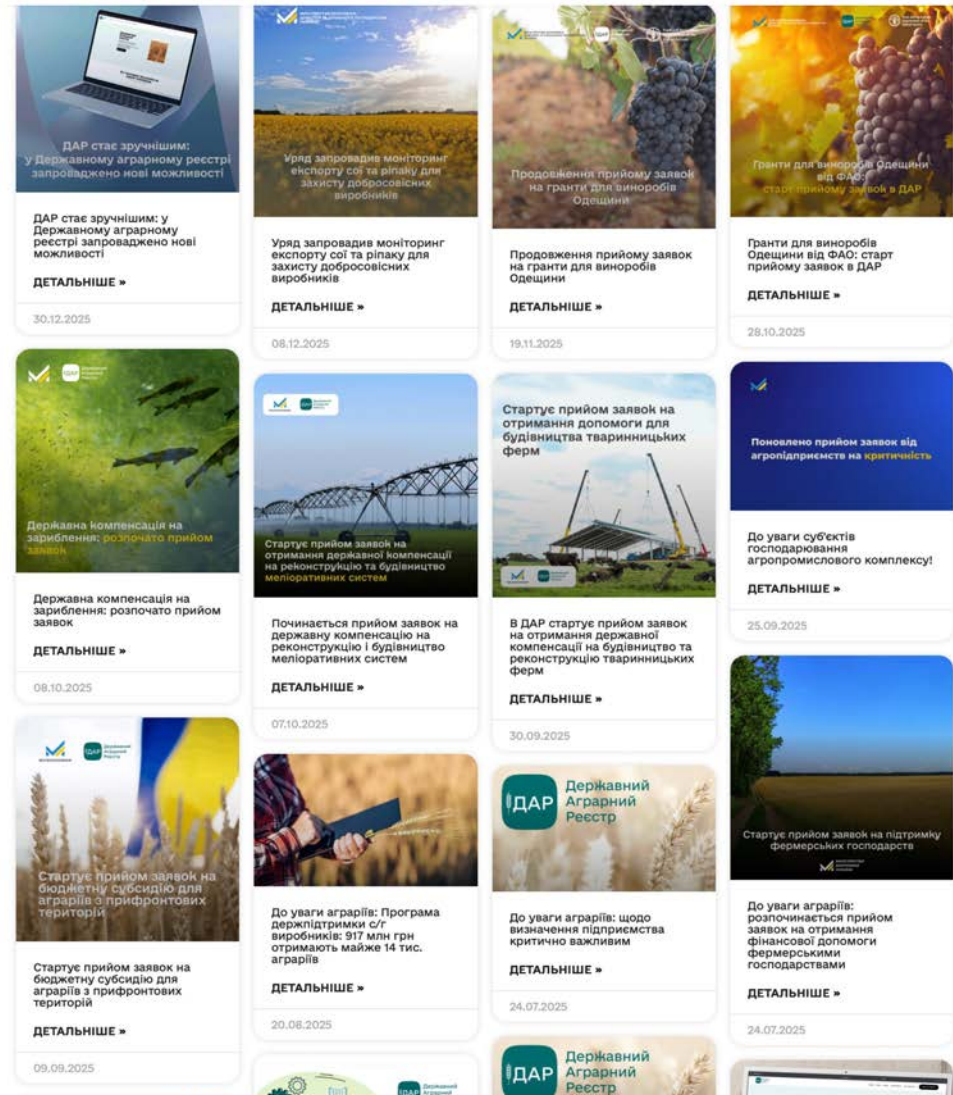
ПриватБанк
Назва програми: Кредит для енергонезалежності без застави для бізнесу
Джерело фінансування: ПриватБанк
Тип фінансування: Кредит
Сума фінансування, грн: До 1 млн грн
Власний внесок, %: Від 10 %

ЧОМУ НЕ ВАРТО БОЯТИСЯ РЕЄСТРАЦІЇ В ДАР (ДЕРЖАВНОМУ АГРАРНОМУ РЕЄСТРУ)

- ДАР — це не фіскальний реєстр, і не пов'язаний з податковою перевіркою
- Створений як інструмент для надання підтримки, а не контролю
- Інформація не є публічною і використовується лише для перевірки права на участь у програмах

Чим допоможе агро-МСП, особливо з прифронтових територій:

- Обов'язкова умова участі у держпрограмах, грантах і «5–7–9%»
- Дає доступ до компенсацій, грантів, “зелених” кредитів
- Спрощує доведення статусу підприємства з зони бойових дій або деокупованої території
- У майбутньому — єдина “точка входу” до фінансування з боку ЄС, USAID, ЄБРР тощо

Державний
Аграрний
Реєстр

Окрема державна субсидія на оброблені угіддя деокупованих територій для фермерів та інших сільгосптоваровиробників, які обробляють від 1 га до 120 га

Хто може отримати підтримку:

Фізичні особи, ФОПи та юридичні
особи, які:

Зареєстровані в Державному
аграрному реєстрі (ДАР) на
сайті dar.gov.ua.

Мають кваліфікований
електронний підпис для
подання заявки.

Обробляють від 1 до 120 гектарів
сільськогосподарських земель.

Перебувають та ведуть
господарську діяльність на
деокупованих територіях*,
зокрема, на територіях:

- можливих бойових дій;
- активних бойових дій, для яких визначена дата завершення бойових дій;
- активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси, для яких визначена дата завершення бойових дій;
- тимчасово окупованих рф територіях України, для яких визначена дата завершення тимчасової окупації.

* Згідно з Переліком територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф, затвердженого Наказом Мінінтеграції No309 від 22.12.2022 (зі змінами)

ДОДАВАННЯ ДО КАБІНЕТУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (ФГ)

як юрособи або фоп-засновника сфг ділянок, що перебувають на праві постійного користування або власності у фізичних осіб членів або засновників фг/сфг

КРОК 1: Подання заявки

01

З кабінету представника ФГ (як юрособи) або засновника сімейного ФГ (як ФОП) перейдіть в розділ «Фермерське господарство» та на сторінку «Заявки на приєднання» зліва на панелі навігації. Відкривається сторінка заявки на приєднання до ФГ та натисніть «Додати»

02

У діалоговому вікні «Створення заявки» в полі «Афілійована особа» додайте РНОКПП/ІПН афілійованої особи – тобто фізособи засновника ФГ або члена СФГ.

03

В списку Дія оберіть «У чернетку» та натисніть «Зберегти». Заявка на приєднання до ФГ буде створена у статусі «Чернетка».

УВАГА! Заявка можлива лише від юрособи/ФОП і лише до фізособи.

04

Для підтвердження того, що афілійована особа є членом/засновником ФГ/СФГ, додайте копію Статуту або Договору про створення ФГ.

(перейдіть на вкладку «Документи» та натисніть «Додати»)

05

У формі «Додати існуючий документ» натисніть на «Додати новий документ». Відкриється форма «Додати новий документ в кабінет сільгоспвиробника», в якій оберіть тип документа «Статут» або «Договір про створення ФГ» та прикріпіть файл.

06

Оберіть файл та натисніть на «Додати» у формі Додати новий документ.

Натисніть на «Додати до заявки» у формі Додати існуючий документ, та Документ типу «Статут» або «Договір про створення ФГ» буде доданий до заявки.

07

В списку Дія оберіть «Підписати» та натисніть «Зберегти». Відкриється форма Підписання документа. Підпишіть документ за допомогою електронного ключа. Статус заявки зміниться на «Підписано отримувачем». Після підписання, заявка надсилається на розгляд засновнику або члену ФГ.

ЗАБОРОНЕНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ — EXCLUSION LISTS

Порушує законодавство
або міжнародні угоди

- Заборонена національним або міжнародним правом
- Порушує екологічні конвенції: Роттердамська, Стокгольмська, Базельська, CITES, Монреальський протокол

Небезпечна /
контроверсійна діяльність

- Зброя, боєприпаси, біо/хімічна/ядерна зброя, протипіхотні міни
- Радіоактивні матеріали (окрім медичного обладнання)
- Азбест (крім зв'язаного цементом <20%)
- Виробництво/торгівля тютюном, алкоголем (крім пива та вина)
- Азартні ігри, казино
- Примусова або дитяча праця

Екологічно неприйнятна
діяльність

- Вирубка тропічних лісів, нелегальна торгівля деревиною
- Забруднення/знищення чутливих природних територій
- Видобуток вугілля, сланцевої та бітумної нафти
- Нетрадиційна розвідка нафти/газу без стандартів екологічного захисту
- Енергогенерація на вугіллі
- Великі гідроелектростанції без належного аналізу за стандартами WCD

ЗАБОРОНЕНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ — EXCLUSION LISTS

Ризикові хімічні речовини	<ul style="list-style-type: none">Виробництво/транспортування небезпечних хімікатів у великих обсягах (наприклад: бензин, кокс, нафтопродукти)
Експлуатація природних ресурсів	<ul style="list-style-type: none">Дрифтерна риболовля з сітками >2,5 кмНестале лісокористування
Фінансові/репутаційні обмеження	<ul style="list-style-type: none">Мають високий рівень екологічного або соціального ризику (категорія «Високий» за оцінкою SESM)Залучені в діяльність, що суперечить етичним кодексам (ООН, ОЕСР)Отримують паралельне фінансування з інших конфліктних джерел (наприклад, пряма лінія від ЄБРР + кредитна гарантія)

Сільське господарство офіційно визнано пріоритетною галуззю економіки України на рівні законодавства та державних стратегій. Зокрема, Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 843-р від 14.08.2013 агропромисловий комплекс включено до переліку пріоритетних галузей для державної підтримки інвестиційної діяльності, на виконання Закону України № 5205-VI від 06.09.2012 «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки». Додатково, Національна економічна стратегія до 2030 року (Постанова КМУ № 179 від 03.03.2021) визначає агросектор як ключовий напрям розвитку економіки, особливо в контексті зеленої трансформації, продовольчої безпеки та експортоорієнтованості. Це створює основу для системної підтримки агро-МСП у рамках державних і міжнародних програм.

ЯК ПІДГОТУВАТИСЬ

Плануючи подачу заявки на отримання фінансування, варто врахувати, що українські програми (через банки, фонди чи донорські механізми) та міжнародні донори/МФО попри те, що мають спільні вимоги до якості проєкту, можуть відрізнятись деталями, які обов'язково варто перевіряти в умовах кожного конкурсу.

Міжтим, для підготовки заявки доцільно використовувати **«уніфікований пакет документів»**, який легко адаптується під різні програми шляхом незначного коригування акцентів або формальних вимог

УНІФІКОВАНИЙ ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ ВКЛЮЧАЄ:

1. **Бізнес-план**, що є центральним документом заявки. Він повинен не лише описувати економічну вигоду, а й чітко демонструвати **екологічну додану вартість**.
2. **Енергетичний аудит** або **техніко-економічне обґрунтування (ТЕО)**, яке підтверджує, що проект базується на реальних даних, а не на припущеннях. Для українських програм, що адмініструються через банки чи державні фонди, зазвичай достатньо **стандартного енергоаудиту** або інженерного розрахунку, який фіксує поточне споживання енергії, пропоновані заходи та очікувану економію.
3. **Фінансова звітність** є також базовою вимогою як міжнародних, так і українських програм. Для банків це ключовий елемент оцінки кредитоспроможності, а для донорів радше показник надійності бенефіціара. Підприємство має надати **офіційну фінансову звітність за останні два-три роки**, що підтверджує стабільність діяльності, відсутність податкових заборгованостей і наявність достатніх власних коштів для співфінансування.
4. **Юридична відповідність** та **корпоративна доброчесність** компанії є ще однією обов'язковою умовою доступу до фінансування. У міжнародних програмах до юридичних критеріїв додаються **антикорупційна політика, дотримання принципів рівних можливостей, охорона праці та екологічна безпека**.

ДОРОЖНЯ КАРТА ЗЕЛЕНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ МСБ

Крок 1. Визначення потреби

Першим етапом є чітке визначення, у чому полягає потреба підприємства, тобто що саме можна оптимізувати, модернізувати або зробити енергоефективнішим.

Крок 3. Вибір програми фінансування

Після визначення потреби та оцінки відповідності наступним етапом є вибір оптимального джерела фінансування. Саме від цього залежить формат подачі, перелік документів і вимоги до звітності.

Крок 5. Подача заявки

Після підготовки підприємство переходить до етапу подання заявки, який вимагає максимальної точності. Кожна програма фінансування, має власні умови, формати документів, дедлайни та процедури оцінки.

Крок 7. Реалізація проєкту

Після затвердження заявки розпочинається реалізація. Фінансування зазвичай виплачується траншами за умовами договору, а бізнес переходить до виконання робіт згідно із затвердженим планом.

Крок 2. Перевірка відповідності «зеленим» критеріям

Після ідентифікації потреби слід перевірити, чи підпадає проєкт під «зелені» критерії. [EIB Group Green Checker](#) – безплатний онлайн-інструмент Групи ЄІБ, створений для швидкої попередньої перевірки відповідності інвестиційного проєкту зеленим критеріям ЄІБ.

Крок 4. Підготовка до подання

Щоб підвищити шанси на успішне фінансування, підприємству слід заздалегідь сформулювати **уніфікований пакет** документів, який можна адаптувати під різні Програми (бізнес-план, реальність технічних рішень і надійність самого бізнесу).

Крок 6. Оцінка заявки

Після подання заявки відбувається комплексна оцінка, мета якої – підтвердити реалістичність, фінансову спроможність проєкту та його відповідність зеленим критеріям. Банки, державні фонди чи міжнародні донори зокрема аналізують: екологічний ефект, фінансову стійкість і добросовісність заявника.

Крок 8. Звітвання та моніторинг

Після завершення основних робіт починається фінальна фаза – звітність і моніторинг, які підтверджують, що проєкт досяг очікуваних екологічних і фінансових результатів. Звіти можуть бути фінансовими та технічними (фактична економія енергії, скорочення викидів CO₂, обсяг «зеленої» енергії і тд).

ПРИКЛАДИ “ЗЕЛЕНИХ” ПРОЄКТІВ ДЛЯ АГРО-ММСП

Енергоефективність господарства

- Модернізація систем опалення, освітлення, вентиляції на складах, фермах, теплицях
- Встановлення LED-освітлення, теплових насосів, IoT-датчиків контролю температури
- Енергомоніторинг та утеплення приміщень

Зберігання, логістика та охолодження

- Створення енергоефективних овочесховищ, зерносховищ або холодильників
- Використання ізоляційних матеріалів з низьким споживанням енергії
- Впровадження холодильних систем на основі CO₂ або аміаку (екологічні агенти)

Раціональне використання води

- Крапельне зрошення, системи рециркуляції води
- Встановлення метеостанцій або датчиків вологості
- Підключення до цифрових платформ агромоніторингу

Відновлювана енергетика

- Встановлення сонячних панелей (СЕС) для ферми або підприємства
- Біогазові установки із відходів тваринництва
- Малі вітрові турбіни чи комбіновані системи енергозабезпечення

Переробка та зменшення відходів

- Малі проєкти переробки овочів, фруктів, молока тощо (з енергоощадним обладнанням)
- Сушарки з рекуперацією тепла, переробка органіки в компост або біогаз
- Упаковка з біоматеріалів, повторне використання води та сировини

Модернізація сільгосптехніки

- Придбання нової енергоефективної техніки з низьким рівнем викидів CO₂
- Електротехніка або техніка, що працює на біопаливі (біодизель, біогаз)
- GPS-навігація для оптимізації витрат пального

Позиція банків — які проекти проходять для кредитування

СПІЛЬНА ДИСКУСІЯ

Питання для дискусії:

- Як виглядає “ідеальний” позичальник з погляду банку
- Що потрібно фермеру до 500 га: застава, документи, бізнес план
- Кому не дають фінансування і які основні причини відмови
- Гарантії від держави — як здешевити фінансування
- Які умови надання кредитів для постраждалих регіонів

Практичні інструменти

ЧЕК-ЛИСТ ПІДГОТОВКИ ДО ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ

✓ 1. Загальні документи бізнесу

- Виписка з ЄДР (ФОП або юрособа), копія статуту (для юросіб)
- Податкова звітність / довідка про відсутність податкової заборгованості
- Бізнес-план (особливо для інвестиційного кредиту)
- Правовстановлюючі документи на землю (договір оренди / власність)
- Реєстрація в Державному аграрному реєстрі (ДАР) – обов'язкова з 01.01.2025 для агросектору
- Інформація про поточну господарську діяльність (напрямок, розмір, культура/галузь)

♻️ 2. Екологічна та соціальна документація (обов'язкова при наявності ризиків)

Якщо діяльність охоплює відповідні об'єкти — підготуйте:

- Висновок з ОВД (оцінка впливу на довкілля) — якщо є елеватор, тваринницький комплекс, сушарка тощо
- Дозвіл на викиди в атмосферу або Декларація про провадження діяльності
- Дозвіл на спеціальне водокористування — якщо використовуєте воду з свердловини / річки
- Декларація про відходи або дозвіл на обробку відходів (якщо компостуєте/зберігаєте)
- Посвідчення про право роботи з пестицидами — для персоналу
- Ліцензія на зберігання пального (якщо обсяг ємностей >60 л)
- Декларація МТБ або дозвіл на роботи підвищеної небезпеки
- Інформація про договір на управління відходами (небезпечними / не небезпечними)

📄 3. Документи з охорони праці, ПБ, реагування

- Наказ про призначення відповідального за охорону праці та пожежну безпеку
- Інструкції з ОП / ПБ (та наказ про їх впровадження)
- Журнал інструктажів (електронний або паперовий)
- План дій на випадок надзвичайних ситуацій
- План під час повітряної тривоги (для прифронтових зон)
- Довідка про травматизм / нещасні випадки за останні 3 роки (якщо є)

🌱 4. Сталість / ESG / добровільні документи (бажано, але не завжди обов'язково)

- Політика E&S управління / екологічна політика
- Призначена особа з управління екологічними ризиками
- Сертифікати ISO 14001 / 45001 / 50001 (якщо є)
- Процедура скарг, соціального діалогу (для більших компаній)
- Докази відповідності Екологічним і соціальним стандартам Світового банку (з 1.12.2024 обов'язково для агросектору)

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ПІДПРИЄМСТВО НЕ МАЄ ВСІХ ДОКУМЕНТІВ

Наявність **повного пакета документів** не є **обов'язковою умовою** для отримання кредиту. У разі відсутності деяких документів банк може врахувати як додаткову вимогу в **плані коригувальних заходів**, і позичальник зможе надати документи протягом строку фінансування.

ЩО ТАКЕ ПЛАН КОРИГУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ (ПКЗ)

Це перелік додаткових зобов'язань клієнта для пом'якшення екологічних і соціальних ризиків, який додається до кредитного договору. План формується індивідуально для кожного кредиту залежно від результатів екологічної та соціальної оцінки.

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Висновок з оцінки впливу на довкілля, що дозволяє здійснення планованої діяльності (**ОВД**)/ Оцінка впливу на навколишнє середовище (**ОВНС**) /Стратегічна екологічна оцінка (**СЕО**).

Оцінка впливу на довкілля (ОВД)

Що це: процедура, що передує початку конкретного проєкту (будівництва, реконструкції, діяльності), аби визначити, чи не завдасть він шкоди довкіллю.

Результат: *Висновок з ОВД* — офіційний дозвільний документ.

Обов'язкова для великої частини сільськогосподарських, промислових, енергетичних, інфраструктурних проєктів (згідно з додатками до Закону «Про оцінку впливу на довкілля» №2059-VIII), Постанова КМУ № 1010.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) стосується органів влади, громад, іноді — міжнародних проєктів

Коли потрібно:

Промислове тваринництво:

≥ 2000 свиней (≥30 кг), або

≥ 750 свиноматок, або

≥ 85 тис. бройлерів / 60 тис. курей-несучок

 ОВД обов'язкова незалежно від площі господарства

(“можливий суттєвий вплив”)

- Будівництво або розширення зрошувальних систем, каналів, насосних станцій
- Склади для зберігання об'ємом від 15 куб.м, добрив, пестицидів
- Землерийні роботи, що змінюють ландшафт (наприклад, розчищення боліт, меліорація >10 га)
- Зведення елеваторів, сушарок, складів для зерна або органічних відходів
- Сільськогосподарські об'єкти у межах природоохоронних зон або поблизу водоохоронних об'єктів

 У цих випадках потрібно подати повідомлення, і профільний орган вирішить, чи потрібна повна процедура ОВД

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами/
Декларація про провадження господарської діяльності

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Що це: Офіційний дозвіл на викиди в повітря від стаціонарного обладнання, що потенційно забруднює атмосферу.

Законодавча основа: Закон України «Про охорону атмосферного повітря», Порядок видачі дозволів (Постанова КМУ № 302 від 13.03.2002), Постанова КМУ № 314 від 18.03.2022.

Замість дозволу можна подати **Декларація про провадження господарської діяльності**, яка є спрощеною альтернативою дозволу — декларативне повідомлення, яке подається до відповідного органу (облдержадміністрації або ОВА). Стосується суб'єктів з **незначним рівнем впливу на довкілля**.

Законодавча основа: Ст. 11 Закону «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

Коли потрібно дозвіл:

Якщо підприємство має стаціонарне джерело викидів, яке:

- працює регулярно (не аварійно),
- виділяє пил, дим, гази, CO₂, NO_x, SO₂, тощо.
- **Приклад:** сушарка зерна великої потужності, твердопаливний котел або дизельний генератор >100 кВт, зерносховище з вентиляцією — потребують дозволу, незалежно від площі господарства.

Коли потрібна декларація:

- Якщо джерела викидів класифікуються як «мало небезпечні»,
- Якщо господарство мале за масштабами, і викиди — точкові, незначні
- **Приклад:** один твердопаливний котел для опалення ферми, один млин.

NO_x (оксиди азоту) — це загальна назва для групи газоподібних сполук азоту з киснем

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Дозвіл на спеціальне водокористування

Що це: офіційний дозвільний документ, який потрібен підприємству або ФОП, якщо воно забирає воду з природних джерел (річки, свердловини тощо) або скидає стічні води назад у довкілля.

Законодавча основа: Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водний кодекс України (ст. 48), Постанова КМУ № 321 від 13.03.2002 – Порядок видачі дозволу на спецводокористування

Коли потрібно:

- забор води з:
 - поверхневих джерел (річок, ставків, каналів);
 - підземних вод (свердловин);
- скидання зворотних (стічних) вод у довкілля;
- використання води для зрошення, миття техніки, тваринництва, охолодження, обробки продукції тощо.

Ситуація	Потрібен дозвіл?
Користується водою з власної свердловини для поливу	✔ Так
Має систему крапельного зрошення з водозабором із річки / каналу	✔ Так
Встановив насосну станцію для поливу	✔ Так
Використовує лише централізоване водопостачання (комунальне)	✘ Ні
Має ферму, що утворює стічні води	✔ Так
Невелике господарство без свердловини/зрошення	✘ Ні

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів / Декларація про відходи

Дозвіл на оброблення/переробку відходів

Що це: офіційний документ, що надає право підприємству здійснювати операції з утилізації, зберігання, оброблення або знешкодження відходів відповідно до екологічних вимог.

Законодавча основа: Закон України «Про відходи»

Постанова КМУ №446 від 13.07.2000 (у процесі оновлення згідно з новим законом 2023 року).

Декларація про відходи

Що це: офіційне повідомлення підприємства про обсяги та види відходів, яке подається для обліку, якщо не здійснюється їх самостійна переробка. Це спрощена форма обліку.

Законодавча основа: Закон України «Про відходи» (нова редакція від 20.06.2023 № 3259-IX), Постанова КМУ № 118 від 18.02.2016, Наказ Мінприроди № 242 від 18.05.2016

Коли потрібно дозвіл:

Якщо підприємство:

- не просто накопичує, а обробляє, зберігає, утилізує або знешкоджує відходи;
- здійснює комерційну діяльність з переробки або утворює великі обсяги.

Приклад: є гноєховища, компостування, відходи після обробки зерна, залишки упаковки, ПММ, хімікатів або ви зберігаєте органічні або небезпечні відходи >1 року.

Коли потрібна декларація:

- підприємства, що утворюють небезпечні відходи або понад 50 тонн безпечних відходів на рік;
- не займаються переробкою, а лише накопичують, зберігають або передають відходи ліцензованим компаніям.
- **Приклад:** є ПММ, мастила, використані фільтри, агроплівка, тара, пакування добрив/ЗЗР; не проводиться самостійна утилізація — передаєте відходи офіційно.

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Ліцензія на управління небезпечними відходами

Ліцензія на управління небезпечними відходами

Що це: офіційний дозвіл, що надає право підприємству здійснювати збирання, зберігання, оброблення, утилізацію або знешкодження небезпечних відходів відповідно до екологічних вимог.

Законодавча основа: Законом «Про ліцензування», Законом «Про відходи» та детально — Постановою КМУ № 446, яка є основним документом для підготовки до ліцензування.

Коли потрібно:

Потрібна лише тим, хто самостійно обробляє:

- тару з-під ЗЗР, мастила, фільтри, акумулятори, хімічні речовини

✗ Не потрібна, якщо:

передаєте відходи ліцензованій компанії
не здійснюєте обробку/знешкодження самостійно

Ліцензія на перевезення небезпечних вантажів та відходів

Ліцензія на перевезення небезпечних вантажів та відходів

Що це: офіційний дозвіл, що надає право підприємству здійснювати транспортування речовин і відходів, які становлять потенційну загрозу для довкілля чи здоров'я, з дотриманням вимог безпеки та екологічного контролю.

Законодавча основа: Законом «Про ліцензування», угодою ADR, а також спеціальними постановами КМУ № 1378 і № 770.

Коли потрібно:

- перевозить понад 1 тону небезпечних речовин (наприклад пестициди)
- має власні транспортні засоби для таких перевезень

✗ Не потрібна, якщо:

користуєтесь послугами ліцензованого перевізника

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Посвідчення на право роботи з пестицидами і агрохімікатами

Посвідчення на право роботи з пестицидами і агрохімікатами

Що це: офіційний документ, що підтверджує, що особа пройшла навчання та перевірку знань з безпечного використання засобів захисту рослин (ЗЗР) та дозволена до роботи з ними відповідно до чинного законодавства.

Законодавча основа: Закон України «Про пестициди і агрохімікати» (від 02.03.1995 № 86/95-ВР), Наказ МОЗ України № 33 від 03.02.1995, Порядок допуску осіб до роботи з пестицидами і агрохімікатами, затверджений МОЗ і Мінприроди

Хто зобов'язаний мати посвідчення?

Посвідчення видається на кожного працівника окремо, хто має справу з пестицидами.

- Працівники, які безпосередньо вносять пестициди (ручна обробка, обприскування тощо)
- Водії, трактористи, оператори сільгосптехніки, які працюють із ЗЗР
- Агрономи, керівники господарств, ФОП, які приймають рішення про використання пестицидів

Декларація відповідності матеріально-технічної бази (МТБ) вимогам законодавства з охорони праці

Декларація відповідності матеріально-технічної бази (МТБ) вимогам законодавства з охорони праці

Що це: самостійне офіційне повідомлення підприємства, яке заявляє, що його виробнича база (приміщення, обладнання, технології, інструктажі) відповідає вимогам з охорони праці.

Законодавча основа: Законом «Про охорону праці», Постановою КМУ № 1107 і Наказом Мінекономіки № 399

Коли потрібно:

- Початку будь-якої господарської діяльності, що не містить робіт або обладнання підвищеної небезпеки
- Реєстрації новоствореного підприємства (зокрема — агрофірми, елеватора, тваринницького господарства, що використовує просту техніку)

ЯКІ ДОКУМЕНТИ ВИМАГАЮТЬСЯ ПРИ СЕО БАНКАМИ

Ліцензія на зберігання пального

Ліцензія на право провадження господарської діяльності зі зберігання пального

Що це: офіційний дозвіл, який надається підприємству або ФОП на право зберігати паливо (дизель, бензин, газ) для власних потреб у відповідних ємностях (бочках, резервуарах тощо).

Законодавча основа: Податковий кодекс України (ст. 212, 231), Закон України «Про ринок нафтопродуктів», Постанова КМУ № 691 від 24.07.2019 – Порядок ліцензування зберігання пального, Наказ Мінфіну № 262 від 27.05.2019 – Форма заяви на отримання ліцензії

Кому потрібна ліцензія?

Ситуація

Зберігаєте паливо у ємності >200 л (або кілька ємностей загалом >200 л)

Маєте **дизель у бочці** на 60–200 л для генератора / тракторів

Купуєте пальне на АЗС і **не зберігаєте на господарстві**

Ліцензія потрібна?

Так

Так (якщо тривале зберігання)

Ні

ПОДАТКОВА ТА СТАТИСТИЧНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ESG-ДАНИХ

Екологічний податок

Показує види та масу забруднень (повітря, вода, відходи), дозволяє банку оцінити тренди та ризики зростання екологічних платежів.

Рентна плата за воду

Обсяги забору води з природних джерел, можливість порівняти з формою 2-ТП (водгосп) для перевірки достовірності даних.

Форма 1-відходи

Детальна структура утворення, утилізації та захоронення відходів — основа для розрахунку інтенсивності.

Форма 2-ТП (повітря) (якщо підприємство стоїть на держобліку)

Викиди забруднюючих речовин по джерелах та видах, ключові дані для кліматичної оцінки.

ЯК ВИГЛЯДАЄ “ІДЕАЛЬНИЙ” ПОЗИЧАЛЬНИК З ПОГЛЯДУ БАНКУ

<u>Для інвестиційного кредитування:</u>	<u>Для поповнення обігових коштів:</u>
Банк землі: від 100 га (земля не замінована). Нерухомість та земля повинні бути офіційно в оренді чи власності	Банк землі: від 150 га (земля не замінована). Нерухомість та земля повинні бути офіційно в оренді чи власності
Строк ведення діючого бізнесу - строк реєстрації перевищує 12 місяців та факт провадження підприємницької діяльності підтверджується документально	
Зареєстрований в ДАР	
Це обов'язкова умова. Фермер повинний мати актуальний профіль у ДАР, оскільки саме через нього подаються заявки на більшість державних дотацій та пільгових кредитів.	
Можливість отримання пільгових ставок кредитування при умові реєстрації підприємства та земель в ЗВВР	
Прибутковість діяльності за останній рік	
Спроможність підприємства надати фінансові документи та документи підтверджуючі діяльність фермерства	
Виконання умов екологічних та соціальних ризиків з підтверджуючими документами.	
Що це таке - Під час оцінки Банком враховуються розмір проекту, місце розташування та потенційні екологічні та соціальні наслідки. Якщо соціально-екологічна оцінка виявляє, що проект кредитування не відповідає або не буде повністю відповідати вимогам, Банк розробляє та погоджує з клієнтом План дій з екологічної та соціальної роботи для досягнення відповідного стандарту діяльності Банку упродовж зазначеного терміну.	
Відсутність простроченої податкової заборгованості та арештів чи обтяжень в реєстрах	

ПІСЛЯ ЦЬОГО ПРАКТИЧНОГО ВЕБІНАРУ

Ви можете подати запит до представників ВПП ООН в рамках АгроХаб

На індивідуальний супровід щодо оцінки спровоженості, підбору програми та підготовки до отримання фінансування.

Також Ви отримаєте

- Презентації, які були представлені на цьому практичному вебінарі
- Перелік документів при меті кредитування поточної діяльності та інвестиційної діяльності (приклад Приватбанку) та Загальний перелік коригувальних заходів з екологічного та соціального менеджменту (приклад Приватбанку) можете знайти за цим [посиланням](#)
- Каталог доступних програм та продуктів фінансування банків
- ЧЕК-ЛИСТ ПІДГОТОВКИ ДО ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ

Дякую за увагу!

"І.Р.Серт - ваш провідний партнер у підготовці до відповідності будь якої складності у сільському господарстві!»

Завжди раді співпраці!

Україна, 04050, м. Київ, вул. Глибочицька, буд. 40, корпус В, офіс 3А
Просоленко Оксана: +38 096 004 40 03
АГРО ХАБ/ВПП ООН: Вебінар «Доступ до фінансування для
малого агробізнесу (Дніпро, Харків)»_ травень 2026